

תת"ע 9553/04/22 - חגי ישראל גלנט נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום לתעבורה במחוז תל-אביב (בת-ים)

תת"ע 9553-04-22 מדינת ישראל נ' גלנט
תיק חיצוני: 11152699507

בפני	כבוד השופט שי שלהבת
מבקש	חגי ישראל גלנט
נגד	
משיבה	מדינת ישראל

החלטה

רקע עובדתי וטענות הצדדים

מונחת לפני בקשה לקבלת הוצאות משפט אליה מתנגדת התביעה.

כנגד הנאשם הוגש כתב אישום בגין עבירה של קיפוח זכות אדם להשתמש שימוש מלא בדרך, בניגוד לתקנה 21(ב)(1) לתקנות התעבורה תשכ"א - 1961 (להלן: "קיפוח זכות").

לאחר ניהול הליך הוכחות, זוכה הנאשם מהאשמה שיוחסה לו. בהכרעת הדין קבעתי כי בשקלול כלל הראיות בתיק, נותר ספק באשמתו של הנאשם. בהחלטתי סיכמתי כי "בהינתן האמינות של ע"ת ושל הנאשם, הרי שחלק ממבחני הפסיקה מצביעים על התקיימות עבירות קיפוח הזכות ויתרתם על העדרה. בנסיבות אלו, פועל הספק לטובת של הנאשם" (שגיאת ההקלדה, במקור - ש.ש.).

המבקש מבקש בעתירתו לחייב את המדינה בהוצאות משפט בגין אובדן שלושה ימי עבודה ונסיעות. לטענת המבקש, לא יתכן שבפני אזרחים תעמודנה שתי אפשרויות בלבד, האחת להודות בעבירה שלא ביצעו והשנייה להגן על חפותם ולשאת בסכום גבוה יותר.

המשיבה בתגובתה מפנה ללשונו של סעיף 80 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין") הקובע כי בית המשפט רשאי לפסוק למי שזוכה בדין את הוצאות הגנתו ופיצוי במקרה בו לא היה יסוד לאשמה או בהתקיים נסיבות אחרות המצדיקות זאת. המשיבה תומכת את בקשתה בפסיקה רלוונטית וטוענת כי שתי העילות האמורות אינן מתקיימות במקרה זה. אליבא דמשיבה, זוכה הנאשם מחמת הספק והתשתית הראייתית שעמדה בפני המשיבה הצדיקה הגשת כתב אישום תוך הקמת סיכוי מעבר סביר להרשעה. כן סוברת המשיבה שלא קיימות כל נסיבות אחרות המצדיקות את

עמוד 1

מתן הפיצוי, מאחר ולא התנהלה באופן שהכביד על המבקש ללא הצדקה, זיכוי המשיב נערך מחמת הספק ולא התקיימו בעניינו כל נסיבות מיוחדות. כן מפנה המשיבה לכך שהמבקש לא הגיש כל אסמכתא לקיומן של ההוצאות.

דין והחלטה

הסעיף הרלוונטי לבקשה הנו כדברי המשיבה סעיף 80 לחוק העונשין הקובע:

(א) משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה, או בשל אישום שבוטל לפי סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 בסכום שייראה לבית המשפט; במשפט שמנהל קובל רשאי בית המשפט להטיל על הקובל תשלום כאמור.

(ב) שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, סכומי מקסימום להוצאות ולפיצויים האמורים.

(ג) החלטת בית המשפט לפי סעיף זה ניתנת לערעור כפסק דין בפלילים.

בית המשפט העליון נדרש לאחרונה לסעיף האמור במסגרת **עפ"פ 1986/22 יהונתן רבינוביץ נ' מדינת ישראל - תביעות עיריית תל אביב** (פורסם בנבו 15.11.2022) (להלן: "עניין רבינוביץ") במסגרתו נאמרו הדברים הבאים:

"...הזכות המוענקת מכוח סעיף החוק דלעיל הינה זכות יחסית, והיעתרות לבקשה מכוח סעיף 80 לחוק נתונה לשיקול דעתו של בית המשפט (ע"פ 1325/19 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 6 לפסק דינה של השופטת ע' ברון [פורסם בנבו] 19.1.2020) (להלן: עניין פלוני)). בהכריעו האם להיעתר לבקשה מכוח סעיף זה, שומה על בית המשפט לאזן בין הנזק שנגרם לנאשם מקיום ההליך הפלילי בעניינו, לבין האינטרס הציבורי באכיפת החוק והחשש מהרתעת יתר של המדינה מניהול הליכים פליליים (שם)."

סעיף 80 כולל כאמור שתי עילות בעטין רשאי בית המשפט להיעתר לבקשת הטלת הוצאות ופיצוי. האחת, ש"ראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה" והשניה "שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת".

ביחס לעילה הראשונה, מציין בית המשפט העליון בעניין רבינוביץ כי "לשם עמידה בנטל זה נדרש הטוען להראות כי כתב האישום הוגש ללא בסיס, כלומר בשל זדון, חוסר תום לב, רשלנות חמורה או אי-סבירות מהותית ובולטת".

בהקשר זה אומר בית המשפט העליון במסגרת **עפ"פ 9006/20 זיאד חסני ג'בר נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 19.1.22) "בסופו של יום, המערער זוכה אך ורק מחמת הספק, ועל כן אין כל בסיס לטענתו שלא היה יסוד להאשמו בעבירות בהן הואשם."

התייחסות אחרת לאופי זיכוי של הנאשם נמצאה במסגרת **ע"פ 2366/03 עסאף נ' מדינת ישראל**

(פורסם בנבו 1.12.2004) "העילה בדבר היעדר יסוד להאשמה רלוונטית בעיקר במצבים שבהם זוכה הנאשם באופן מוחלט ופוזיטיבי"

במסגרת **עפ 7235/16 ירון כהן נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 11.2.2018) קבע בית המשפט העליון שהעילה לא התקיימה במקרה בו הזיכוי נערך לאחר התלבטות ובחינתן של הראיות לא הובילה לממצאים מובהקים.

במקרהו של הנאשם, נבע כאמור הזיכוי מחמת הספק ולאחר שקבעתי שבהתאם לראיות מצביעים חלק ממבחני הפסיקה על התקיימות העבירה בה הואשם, ויתרתם על העדרה.

דומני שלאור כך, לא ניתן לומר שהתקיימה העילה לפיה לא היה יסוד להגשת כתב האישום ושהחלטת המשיבה על הגשת כתב האישום לקתה בחוסר סבירות מהותית.

ביחס לעילה השנייה, נקבע בעניין רבינוביץ' "בפסיקה הוטעם כי את ה-"נסיבות אחרות המצדיקות" פסיקת פיצויים או הוצאות משפט מכוח סעיף 80 לחוק, ניתן לחלק לשלוש קטגוריות: נסיבות הנוגעות לאופן ניהולו של ההליך המשפטי עצמו, כגון משכו של ההליך המשפטי ואורך תקופת המעצר; נסיבות הקשורות לטיב זיכוי של הנאשם; ולנסיבות האישיות של הנאשם"

במסגרת **עפ 5851/19 מדינת ישראל נ' אהוד אברג'ל** (פורסם בנבו 2.2.2020) נפסק כי

"לצד קטגוריות אלו התפתחו בפסיקה מבחני משנה, וביניהם: התנהלות המשטרה והתביעה (למשל, האם התנהלו באופן זדוני או רשלני); התנהגות הנאשם בחקירתו או במהלך משפט (למשל, האם הנאשם שיקר או שמר על זכות השתיקה); סוג העבירה וחומרתה והעונש לו הנאשם היה צפוי אלמלא זוכה (ע"פ 1442/12 פלוני נ' מדינת ישראל, (פורסם בנבו) פסקה 6 לפסק דינו של השופט י' עמית (26.2.2013); עניין מור, פסקה 13).

הרחבה ביחס לתוכן שנוצק לשלוש המבחנים העיקריים ניתן למצוא **בעפ 853/19 מרדכי (מורדי) מור נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 7.11.2019).

"אופן ניהולו של ההליך המשפטי - בהקשר זה, נבחנות שאלות הנסבות, למשל על משכו של ההליך המשפטי ואורך תקופת המעצר (ראו למשל: עניין ע"פ 1986/11, בפסקה 10).

אופי וטיב הזיכוי - כאן יש רלוונטיות לשאלה האם הזיכוי הוא "פוזיטיבי", קרי שנעשה תוך קביעה שהנאשם לא ביצע את העבירה שיוחסה לו, האם הזיכוי הוא מחמת הספק, או האם הזיכוי נעשה מטעמים פרוצדורליים שאינם מבוססים על בירור ראייתי, כתוצאה למשל ממוות או היעלמות של עדי מפתח, או מהתיישנות (ראו: עניין דבש, בעמ' 98; עניין שיבלי, בפסקה י"ג).

נסיבות אישיות - כאן נבחנות נסיבות החיצוניות למשפט עצמו, כגון פגיעה בבריאותו, בשמו הטוב או במשפחתו של הנאשם (ראו: ע"פ 11024/02 מנצור נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(1) 436, 448 (2003) (להלן: עניין מנצור); עניין כהן, בפסקה 13).

ביישום האמור לעניינו בכל הנוגע לניהול ההליך המשפטי, הרי שההליך בבית משפט זה כלל שלושה דיונים: דיון הקראה, דיון הוכחות ומועד שנקבע לצורך הקראת הכרעת הדין. יצוין כי בטרם החל ההליך בפני בית משפט זה, הגיש המבקש בקשה שנדחתה על ידי בית המשפט העליון להעברת הדיון בעניינו לבית המשפט בירושלים. כתב האישום ייחס למבקש

ביצוע עבירה ביום 26.8.21, החלטת בית המשפט העליון בנוגע לזהות המותב ניתנה ביום 25.5.22, דיון ההקראה התקיים ביום 19.7.22 והכרעת הדין ניתנה ביום 22.9.22. מעיון במערכת נט המשפט, דומה כי יום 19.7.22, היה המועד המקורי לעריכת ישיבת ההקראה, כך שפניית המבקש לבית המשפט העליון, אף לא עיכבה את תחילתו של ההליך בפני בית משפט זה. בנסיבות אלו, דומני שההליך המשפטי בעניינו של המבקש התנהל בפרק זמן סביר ובקצב מניח את הדעת בהתחשב באילוצי מערכת בתי המשפט.

כפי שצוין מעלה, זיכוי של המבקש נערך מחמת הספק ולא בעקבות התנהלות בלתי סבירה של נציגי המשיבה.

אין ספק שלמבקש נגרמה לכל הפחות טרחה בשל ההליך שניהל והגיונית ביותר טענתו לפיה אי תשלום הוצאותיו של נאשם שזוכה בעבירה מהסוג בה הואשם מציבה בפני האזרח שתי אפשרויות לא קלות.

דומני שאת גישת בית המשפט העליון בנוגע לרכיב "הנסיבות האישיות" ניתן לאפיין באמור במסגרת **עפ 6137/05 רובשן שלומוב נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 8.1.07) "נסיבות אלה כוללות את השפעת ההליך על הנאשם הספציפי. למשל: הפגיעה בבריאות ובתא המשפחתי שלו ובנזק הכלכלי שנגרם לו. ההתחשבות בנסיבות הללו נובעת ממידת הרחמים אשר שוכנת לפנים משורת הדין."

עיון בפסיקת בית המשפט העליון מלמד כי התחשבות בנסיבות אישיות נערכת במשורה, בעיקר במקרים של הליכים שהתמשכו ונאשמים ששהו במעצר ובסופו של ההליך לא הורשעו.

יחס בית המשפט העליון לסוגיית הנסיבות האישיות בפרט ולסוגיית והחזר הוצאות משפט במקרה של עבירות תעבורה בכלל, בא לידי ביטוי במסגרת **רעפ 7452/13 נפתלי פלס נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 13.1.2015) "המבקש הואשם בעבירת תעבורה, מהסוג שאינו נושא עמו סטיגמה פלילית, וההליכים שנוהלו לא גררו פגיעה ממשית בזכויותיו של המבקש (עניין בן ארויה, בעמ' 719), מה גם שזיכויו של המבקש לא התבסס על ממצאים פוזיטיביים בדבר העדר אשמה. המבקש זוכה, בסופו של יום, מסיבה "טכנית" בלבד, וכלל הנסיבות במכלול אינן מצדיקות פיצוי המבקש או שיפוי (עניין בן ארויה, בעמ' 718-719)."

לדברים אלו ניתן להוסיף את קביעת בית המשפט העליון בכל הנוגע לאינטרס הציבורי הקיים בהעמדה לדין בעבירות תעבורה במסגרת **רעפ 4121/09 עו"ד רותם שגיא נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 2.3.2011) "דומה כי המקרה דנן הוא אחד מאותם מקרים בהם עבירת התעבורה בה הואשם המבקש נתפסת כקלת ערך באופן יחסי, ואינה גוררת עימה, בדרך כלל, פגיעה חמורה בזכויותיו. כמו כן, אף הפגיעה בקניינו של המבקש לצורך ניהול הגנתו אינה משמעותית, בשים לב שהמבקש הינו עורך דין במקצועו. מאידך, הטענה כי הטלת פיצוי במקרה דנן עלולה לפגוע באינטרס הציבורי בתפקוד רשויות התביעה ובהתנהלותן העתידית, אינה טענה בעלמא, ויש לה בסיס, בשים לב לאופיין הייחודי של עבירות התעבורה. בהשאלה ממבחני האיזון בגדרי עקרון המידתיות, ניתן לשאול האם היחס בין התועלת הצומחת מפיצוי המבקש במקרה דנן לבין הנזק האפשרי לאינטרס הציבורי הוא מידתי? לטעמי מתן פיצוי במקרה דנן, על נסיבותיו המיוחדות, ואופי העבירה נשוא כתב האישום, אינו עומד ביחס ראוי לנזק שעלול להיגרם לאינטרס הציבורי."

לנוכח האמור, דומני שעל אף הטירחה המובנת שנגרמה למבקש, כתוצאה מניהול ההליך בעניינו, הרי שלא התקיימו נסיבות אישיות המצדיקות מתן פיצוי, בייחוד לאור הרצון שלא לרפות את ידי רשויות התביעה במקרים שאינם מקרים מובהקים לזיכוי.

לאור כל האמור לעיל, הרי שעל אף הזיכוי וטענותיו של המבקש, החלטתי לדחות את בקשתו לקבלת הוצאות משפט בגין ההליך שהתנהל בפני בעניינו.

מזכירות - נא להעביר העתק מההחלטה למבקש.

זכות ערעור כדין

ניתנה היום, ז' כסלו תשפ"ג, 01 דצמבר
2022, בהעדר הצדדים.
שי שלהבת, שופט